

14. Brunborg GS, Mentzoni RA, Frøyland LR. Is video gaming, or video game addiction, associated with depression, academic achievement, heavy episodic drinking, or conduct problems? *J Behav Addict.* 2014;3:27–32; <http://surl.li/mzqbce>.
15. Chappell D, Eatough V, Davies MN, Griffiths M. EverQuest-It's just a computer game right? An interpretative phenomenological analysis of online gaming addiction *Int J Ment Health Addict.* 2006;4:205–16.
16. Eventbrite E Sport Study. 2015 Last accessed on 2020 Jun 14 Available from: <https://www.impulsegamer.com/eventbrite-esports-study-reveals-the-impact-of-live-events-on-gamer-play-and-pendingbehaviour/>.
17. Greitemeyer T. Everyday sadism predicts violent video game preferences *Pers Individ Dif.* 2015;75:19–23.
18. Hunter S. Digital Natives: The Rise of Esport. // <http://surl.li/icyilh>.
19. Jean-Philippe Chaput, Trine Visby, Signe Nyby, Lars Klingenberg, Nikolaj Gregersen T, Angelo Tremblay, Arne Astrup, Sjödin Anders. (2011). Video game playing increases food intake in adolescents: a randomized crossover study. *The American Journal of Clinical Nutrition*, 93(6), 1196-1203. doi: 10.3945/ajcn.110.008680.
20. Kari T. Do EAthletes Move?: A Study on Training and Physical Exercise in Elite E-Sports. *International Journal of Gaming and Computer-Mediated Simulations.* 2016. No 8. P. 53-66.
21. Ketelhut, S., Martin-Niedecken, A. L., Zimmermann, P., Nigg, C. R. (2021). Physical Activity and Health Promotion in Esports and Gaming-Discussing Unique Opportunities for an Unprecedented Cultural Phenomenon. *Front. Sports Act. Living*, 3, 693700. doi: 10.3389/fspor.2021.693700.
22. Polero P., Rebollo-Seco C., Adsuar J., Pérez-Gómez J., Rojo-Ramos J., Manzano-Redondo F., Garcia-Gordillo M. Physical Activity Recommendations during COVID-19: Narrative Review. *International Journal of Environmental Research and Public Health.* 2021. No 18. 65 p.
23. Sarda E, Bègue L, Bry C, Gentile D. Internet gaming disorder and well-being: A scale validation *Cyberpsychol Behav Soc Netw.* 2016;19:674–9.
24. Sotos-Martínez VJ, Tortosa-Martínez J, Baena-Morales S, Ferriz-Valero A. It's game time: Improving basic psychological needs and promoting positive behaviours through gamification in physical education. *European Physical Education Review*, 2023;0(0). <https://doi.org/10.1177/1356336X231217404>.
25. <https://ua.tribuna.com/blogs/telemartua/2907006/>

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.12\(185\).10](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.12(185).10)
УДК 378: 351

Богуславський В.В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки,
orcid.org/0000-0003-2688-4505
Бачинська Н.В.В.,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент, професор кафедри спеціальної фізичної підготовки
orcid.org/0000-0002-0448-9187
Петрушин Д.В.,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
orcid.org/0000-0001-9207-0804
Дніпровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МАЙБУТНЬОГО СПІВРОБІТНИКА СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ: НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ

Стаття присвячена науковому осмисленню психолого-педагогічних характеристик майбутніх співробітників сектору безпеки та оборони, які працюватимуть в екстремальних умовах; визначенню ключових компетенцій, особистісних якостей та навчальних потреб, які забезпечать ефективну діяльність у стресових ситуаціях. Як відомо, психолого-педагогічні характеристики майбутніх співробітників сектору безпеки та оборони відіграють ключову роль у формуванні їхньої ефективності, адже саме від психоемоційного стану, здатності до швидкого прийняття рішень тощо залежить успішність виконання їхніх обов'язків. У роботі викладено фактори, що вказують на необхідність у всебічному дослідженні психолого-педагогічних характеристик, що забезпечать професійну ефективність співробітників сектору безпеки та оборони в екстремальних умовах. Наукове осмислення психолого-педагогічних характеристик майбутнього співробітника сектору безпеки та оборони дає зрозуміти, які якості та навички є критично важливими для ефективного виконання його обов'язків. Високий рівень стресостійкості, аналітичних здібностей, комунікабельності та інших характеристик сприяє успішній діяльності в цій важливій сфері, забезпечуючи не тільки ефективність роботи, але й безпеку суспільства в цілому. Дослідження підтвердило, що психолого-педагогічні характеристики, такі як стресостійкість, емоційний інтелект, комунікативні навички та здатність до адаптації, є критично важливими для ефективного виконання діяльності співробітників сектору безпеки та оборони. Ці якості сприяють не лише виконанню професійних обов'язків, але й формуванню довіри в суспільстві.

Ключові слова: сектор безпеки та оборони, майбутні співробітники, екстремальні умови, психологічні характеристики, педагогічні характеристики.

Bohuslavskiy V.V., Bachynska N.V.V., Petrushyn D.V. Psychological and Pedagogical Characteristics of Future Security and Defense Sector Employees: A Scientific Reflection. The article is dedicated to the scientific reflection on the psychological and pedagogical characteristics of future employees in the security and defense sector, who will work in extreme conditions; the identification of key competencies, personal qualities, and educational needs that will ensure effective performance in stressful situations. As is well known, the psychological and pedagogical characteristics of future employees in the security and defense sector play a crucial role in shaping their effectiveness. It is precisely their emotional state, ability to make quick decisions, and other factors that determine the success of fulfilling their duties. The paper outlines the factors indicating the need for comprehensive research into the psychological and pedagogical characteristics that will ensure the professional effectiveness of security and defense sector employees in extreme conditions. The scientific reflection on the psychological and pedagogical characteristics of future security and defense sector employees makes it clear which qualities and skills are critically important for the effective execution of their responsibilities. A high level of stress resilience, analytical abilities, communication skills, and other characteristics contribute to successful performance in this important field, ensuring not only the effectiveness of the work but also the safety of society as a whole. The research confirmed that psychological and pedagogical characteristics such as stress resilience, emotional intelligence, communication skills, and adaptability are critical for the effective performance of employees in the security and defense sector. These qualities not only contribute to fulfilling professional duties but also help build trust within society. It was established that systematic training and the development of psychological and pedagogical competencies during the preparation of future specialists can significantly enhance their readiness to deal with complex situations. This underscores the need for integrating psychological aspects into the curricula of higher educational institutions and training centers. Recommendations were developed for the introduction of specialized courses, training programs, and practical workshops focusing on the development of personal qualities and interpersonal skills. These are important for shaping a well-rounded professional profile of future employees.

Keywords: security and defense sector, future employees, extreme conditions, psychological characteristics, pedagogical characteristics.

Постановка проблеми. У сучасному світі, де спостерігаються загрози безпеці та які стають дедалі більш складними й непередбачуваними аспектами життя у суспільстві, роль співробітників сектору безпеки та оборони в екстремальних умовах зростає [2, с. 94].

Сьогодні недостатньо просто забезпечити професійні навички. Важливо також формувати особистісні якості, які допоможуть співробітникам адаптуватися до екстремальних ситуацій. Це вимагає глибокого розуміння психічних процесів, механізмів стресу, а також соціально-психологічних аспектів взаємодії в командах [8, с. 90; 10].

Психолого-педагогічні характеристики майбутніх співробітників сектору безпеки та оборони відіграють ключову роль у формуванні їхньої ефективності, адже саме від психоемоційного стану, здатності до швидкого прийняття рішень тощо залежить успішність виконання їхніх обов'язків [4, с. 5; 6, с. 96].

Наукове осмислення цих характеристик дозволить виявити прогалини в існуючих навчальних програмах і практиках підготовки, а також розробити ефективні методи формування психологічної стійкості, адаптивності та комунікаційних навичок у майбутніх співробітників. Відсутність системного підходу до цієї проблеми може призвести до зниження готовності кадрів до виконання завдань у кризових ситуаціях, що, в свою чергу, негативно вплине на загальний рівень безпеки та обороноздатності держави.

Таким чином, постає нагальна необхідність у всебічному дослідженні психолого-педагогічних характеристик, що забезпечать професійну ефективність співробітників сектору безпеки та оборони в екстремальних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Моніторинг спеціальної науково-методичної літератури та Інтернет-ресурсів показав низку публікацій, які вказують на актуальність обраної проблематики.

Аніщенко В. О., Разумейко Н. С., Кужельний А. В. (2022) розглядали питання формування комунікативної компетентності майбутніх офіцерів сектору безпеки та оборони України [1, с. 88]. Діденко О. В., Калинюк Н. В. (2014) займались вивченням напрямку професійної комунікативної компетентності у структурі готовності офіцерів-прикордонників до професійної діяльності [5]. Дармограй П. В. (2017) у своїй роботі представив дані стосовно питань з формування професійної компетентності майбутніх офіцерів Державної пенітенціарної служби України у процесі фахової підготовки [4, с. 5] тощо.

Аналіз низки наукових робіт показав, що обрана нами тематика є актуальною.

Метою статті є наукове осмислення психолого-педагогічних характеристик майбутніх співробітників сектору безпеки та оборони, які працюватимуть в екстремальних умовах; визначення ключових компетенцій, особистісних якостей та навчальних потреб, які забезпечать ефективну діяльність у стресових ситуаціях.

Завдання

1. Аналіз існуючих психолого-педагогічних характеристик, що стосуються підготовки кадрів співробітників сектору безпеки та оборони для роботи в екстремальних умовах.

2. Ідентифікування та класифікація основних психолого-педагогічних компетенцій, які необхідні для ефективного виконання професійних обов'язків у цій сфері.

3. Визначення ключових психолого-педагогічних характеристик, які необхідні для успішного виконання обов'язків співробітників сектору безпеки.

Методи дослідження: аналіз спеціальної науково-методичної літератури, Інтернет-ресурсів, що стосуються психолого-педагогічних характеристик в контексті безпеки та оборони; опитування, анкетування; спостереження (аналіз професійної діяльності співробітників у реальних умовах).

Виклад основного матеріалу дослідження. Як відомо, сектор безпеки та оборони є критично важливим для підтримки стабільності та порядку в суспільстві [3, с. 40; 7, с. 47]. Сучасний співробітник цього сектору повинен володіти специфічними психологічними та педагогічними характеристиками, які забезпечують ефективність його роботи [6, с. 96; 9, с. 112]. Наукове осмислення цих характеристик допомагає виявити ключові компетенції та якості, які необхідні для успішного виконання завдань у сфері безпеки та охорони.

На початковому етапі дослідження здійснено вивчення теоретичних основ та низку наукових праць, що стосуються ключових психолого-педагогічних характеристик співробітників сектору безпеки та оборони.

На наступному етапі дослідження нами було проведено опитувань серед діючих співробітників сектору безпеки та оборони для збору даних про їхні психолого-педагогічні якості та потреби в навчанні.

Зазначимо, що зростаючі вимоги до професіоналів сектору безпеки, підготовка майбутніх фахівців часто не відповідає сучасним реаліям. Попередні наші дослідження дозволяють говорити, що традиційні навчальні програми не завжди враховують необхідність розвитку психолого-педагогічних характеристик, які суттєво впливають на ефективність роботи у стресових ситуаціях та в умовах ризику [2, с. 96].

Перший фактор, який розглянемо у рамках дослідження нашої роботи – розгляд конкретних випадків із практики діяльності сектору безпеки, що ілюструють успішні та неуспішні аспекти роботи співробітників.

Другим важливим фактором є залучення провідних фахівців для отримання думок щодо важливості певних психолого-педагогічних характеристик для професійної діяльності.

Перелічені фактори дозволяють з різних сторін здійснити попереднє дослідження та сформувані обґрунтовані висновки щодо підготовки майбутніх співробітників у секторі безпеки та оборони.

Нами розроблено низку компетенцій які забезпечать ефективну діяльність у стресових ситуаціях майбутніх співробітників, з яких провідними є:

1. Аналітичні здібності, а саме здатність аналізувати інформацію, оцінювати ризики та приймати зважені рішення в умовах невизначеності.

2. Навички з конфліктології – вміння виявляти та вирішувати конфлікти, підтримувати конструктивний діалог у важких ситуаціях.

У зв'язку з вищевикладеним постає низка проблем:

1. Недостатнє усвідомлення значення психолого-педагогічних характеристик, а саме зосередженість окремих навчальних закладів на технічних і професійних навичках, ігноруючи при цьому важливість емоційного інтелекту, стресостійкості тощо.

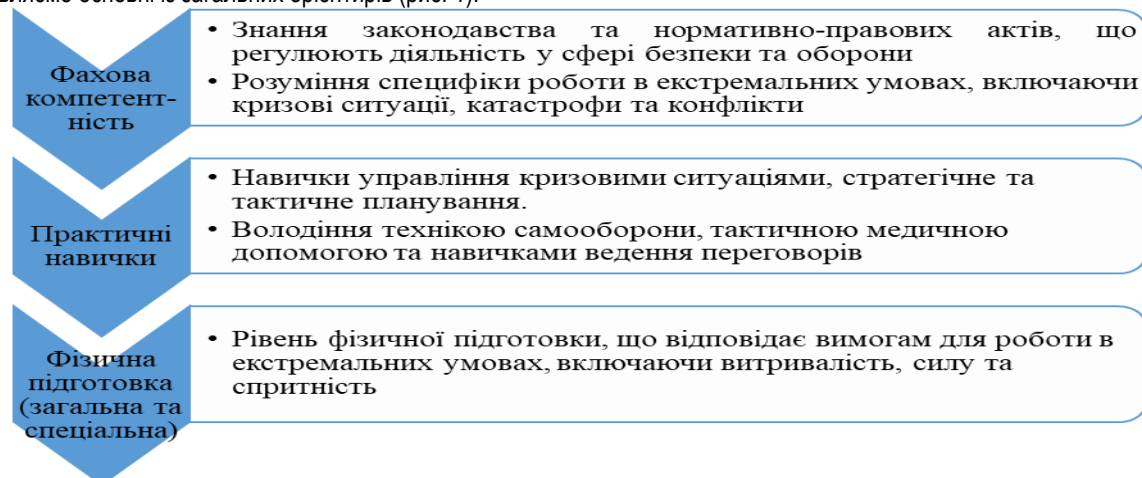
2. Відсутність або недоліки комплексного підходу до підготовки, які простежуються у тому, що існуючі програми підготовки часто не інтегрують психологічні аспекти в навчальний процес, що призводить до формування фахівців, які можуть не вдатися з реальними викликами професійної діяльності.

3. Невідповідність між теорією та практикою, що простежується у браку практичних занять і тренінгів, спрямованих на розвиток психолого-педагогічних компетенцій (це обмежує можливості курсантів для застосування знань у реальних умовах).

4. Розробка необхідних умов до адаптації у вигляді технологічного прогресу та соціальних змін, що підкреслює необхідність постійного вдосконалення їхніх психологічних характеристик.

Таким чином, важливість психолого-педагогічних характеристик у підготовці співробітників сектору безпеки потребує детального наукового осмислення та розробки нових підходів до їх навчання. Рішення цих проблем сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців, що, в свою чергу, забезпечить більш ефективну діяльність у сфері безпеки та оборони.

Процес підготовки майбутнього співробітника сектору безпеки та оборони в екстремальних умовах у ЗВО із специфічними умовами навчання потребує чітко визначених орієнтирів та процесуальних параметрів. На рис. 1 представлено основні із загальних орієнтирів (рис. 1).

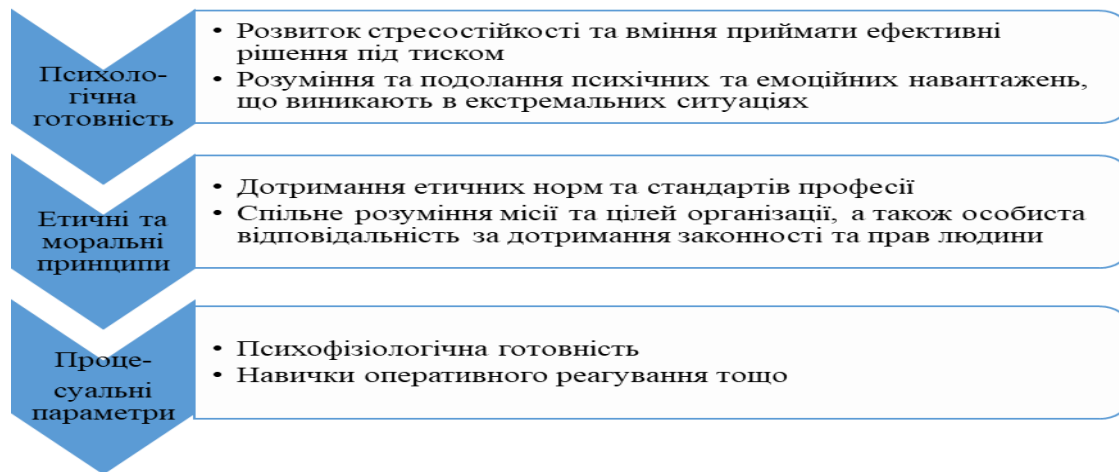

Рис. 1. Основні орієнтири професійної підготовки майбутнього співробітника сектору безпеки та оборони в екстремальних умовах

Сутність процесуальних параметрів у складі основних орієнтирів професійної підготовки майбутнього співробітника сектору безпеки та оборони в екстремальних умовах полягає у визначенні та формуванні критеріїв, які забезпечують ефективне виконання службових обов'язків у складних, стресових ситуаціях, що можуть виникати під час виконання завдань у реальному часі.

Психофізіологічна готовність у складі процесуальних параметрів майбутніх співробітників сектору безпеки та оборони заключається у їх здатності швидко і адекватно реагувати на нестандартні ситуації, стійкість до стресу, витривалість, швидкість прийняття рішень. При цьому враховується здатність зберігати концентрацію, логічно мислити та підтримувати належний рівень фізичних та психологічних ресурсів в умовах стресу. Також важливими є вміння діяти за алгоритмами, оперативно орієнтуватися в обстановці, а також адекватно оцінювати ризики.

Перелічимо необхідні (у загальному вигляді) вміння та навички майбутніх співробітників сектору безпеки та оборони:

1. Володіння вміннями когнітивної готовності у вигляді здатності швидко аналізувати інформацію, приймати ефективні рішення та координувати дії з іншими учасниками операції (технічні та спеціальні знання, уміння організувати роботу в умовах обмежених ресурсів і часу).

2. Дотримання норм і стандартів поведінки, правових вимог під час виконання службових обов'язків у складних ситуаціях (включають в себе вміння застосовувати силу лише в межах, що визначені законом, і здійснювати свою діяльність, не порушуючи прав громадян).

Усі перелічені та інші процесуальні параметри формуються в процесі професійної підготовки, яка охоплює не лише теоретичні знання, а й практичні навички, тренування в екстремальних умовах, розвиток критичного мислення та адаптивних стратегій для швидкого реагування на змінювану ситуацію.

Загалом, орієнтири професійної підготовки в контексті екстремальних умов зосереджені на тому, щоб майбутній співробітник сектору безпеки та оборони у екстремальних умовах був готовий діяти ефективно і морально відповідально у будь-яких обставинах.

Висновки. Наукове осмислення психолого-педагогічних характеристик майбутнього співробітника сектору безпеки та оборони дає зрозуміти, які якості та навички є критично важливими для ефективного виконання його обов'язків. Високий рівень стресостійкості, аналітичних здібностей, комунікабельності та інших характеристик сприяє успішній діяльності в цій важливій сфері, забезпечуючи не тільки ефективність роботи, але й безпеку суспільства в цілому.

1. Дослідження підтвердило, що психолого-педагогічні характеристики, такі як стресостійкість, емоційний інтелект, комунікативні навички та здатність до адаптації, є критично важливими для ефективної діяльності співробітників сектору безпеки та оборони. Ці якості сприяють не лише виконанню професійних обов'язків, але й формуванню довіри в суспільстві.

2. Встановлено, що систематичне навчання та розвиток психолого-педагогічних компетенцій у процесі підготовки майбутніх фахівців може значно підвищити їхню готовність до вирішення складних ситуацій. Це підкреслює необхідність інтеграції психологічних аспектів у навчальні програми вищих навчальних закладів та навчальних центрів.

3. Розроблені рекомендації щодо впровадження спеціалізованих курсів, тренінгів та практичних семінарів, що зосереджуються на розвитку особистісних якостей і міжособистісних навичок, є важливими для формування цілісного професійного профілю майбутніх співробітників.

4. Завдяки застосуванню комплексного підходу в навчанні, який поєднує теоретичні знання з практичними навичками, можна суттєво підвищити готовність майбутніх фахівців до роботи в умовах високого стресу і невизначеності.

Отже, дослідження підкреслює важливість психолого-педагогічних характеристик у формуванні компетентних і ефективних співробітників сектору безпеки та оборони, що, в свою чергу, є запорукою стабільності та безпеки суспільства.

Література

1. Аніщенко В. О., Разумейко Н. С., Кужельний А. В. Формування комунікативної компетентності майбутніх офіцерів сектору безпеки та оборони України. *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка*. Том 172 № 16 (2022): 87-93. DOI: 10.5281/zenodo.7424402.
2. Богуславський В.В., Булах С.М., Бачинська Н.В. Актуальні дослідження спеціальної фізичної та психологічної підготовки сил охорони правопорядку в екстремальних умовах. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Вип. 3К (176), 2024. С. 94-98. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K\(176\).21](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K(176).21).
3. Гончаренко Г.А. Управління сектором безпеки: поняття й сутність. *Вчені записки ТНУ імені В.І Вернадського*. Серія: юридичні науки. Том 31 (70). Ч № 2. 2020. С. 40.
4. Дармограй П. В. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів Державної пенітенціарної служби України у процесі фахової підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Хмельницький, 2017. 20 с.
5. Діденко О. В., Калинюк Н. В. Професійна комунікативна компетентність у структурі готовності офіцерів-прикордонників до професійної діяльності. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2014. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2014_2_7.
6. Коба О. В. Формування професійної компетентності майбутніх офіцерів внутрішніх військ МВС України у процесі вивчення тактико-спеціальних дисциплін: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2013. 200 с.
7. Покайчук В. Сутність і співвідношення понять «сили безпеки» та «сили охорони правопорядку». *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 4. С. 47-53.
8. Клачко В., Білявець С., Діденко О., Дем'янюк Ю. Стан, проблеми та перспективи трансформації військової освіти в контексті реалізації стандартів НАТО. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: педагогічні науки. 2022. 28(1), С. 90–104.
9. Предиткевич О.С. Формування готовності командирів військових підрозділів Збройних сил України до педагогічної фасилітації у системі післядипломної освіти: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Хмельницький, 2018. 314 с.
10. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
11. Реформа спеціальної освіти в секторі безпеки та оборони: яких змін очікувати. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/02/16/reforma-speczialnoyi-osvity-v-sektori-bezpeky-ta-oborony-yakyh-zminochikuvatyi/> (дата звернення: 07.05.2022).

Reference

1. Anishchenko V. O., Razumeiko N. S., Kuzhelnyi A. V. (2022). Formuvannia komunikativnoi kompetentnosti maibutnix ofitseriv sektoru bezpeky ta oborony Ukrainy [Formation of communicative competence of future officers of the security and defense sector of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnogo universytetu "Chernihivskiy kolehium" imeni T.H. Shevchenka*. Tom 172 № 16: 87-93. DOI: 10.5281/zenodo.7424402 [Ukrainian].
2. Bohuslavskiy V.V., Bulakh S.M., Bachynska N.V. (2024). Aktualni doslidzhennia spetsialnoi fizychnoi ta psykholohichnoi pidhotovky syl okhorony pravoporiadku v ekstremalnykh umovakh [Actual studies of special physical and psychological training of law enforcement forces in extreme conditions]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova*. Vyp. 3K (176). S. 94-98. DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K\(176\).21](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3K(176).21) [Ukrainian].
3. Honcharenko H.A. (2020). Upravlinnia sektorom bezpeky: poniattia y sutnist [Security sector management: concept and essence]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I Vernadskoho*. Serii: yurydychni nauky. Tom 31 (70). Ch № 2. S. 40 [Ukrainian].
4. Darmohrai, P. V. (2017). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnix ofitseriv Derzhavnoi penitentsiarnoi sluzhby Ukrainy u protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of professional competence of future officers of the State Penitentiary Service of Ukraine in the process of professional training]. Extended abstract of candidate's thesis: 13.00.04. Khmelnytskyi, Ukraine: Khmelnytskyi Humanitarian and Pedagogical Academy [Ukrainian].
5. Didenko, O. V. & Kalyniuk, N. V. (2014). Profesiina komunikativna kompetentnist u strukturihotovnosti ofitseriv-trykordonnykh do profesiinoi diialnosti [Professional communicative competence in the structure of border officers' readiness for their professional activity]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi trykordonnoi sluzhby Ukrainy*. – Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Vol. 2. Retrieved from URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2014_2_7 [Ukrainian].
6. Koba, O. V. (2013). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnix ofitseriv vnutrishnikh viisk MVS Ukrainy u protsesi vyvchennia taktyko-spetsialnykh dystsyplin [Formation of professional competence of future officers of internal troops of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the process of studying tactical-special disciplines]: Candidate's thesis: 13.00.04. Kyiv, 200 p. [Ukrainian].
7. Pokaichuk V. (2020). Sutnist i spivvidnoshennia poniat «sily bezpeky» ta «sily okhorony pravoporiadku» [The essence and relationship of the concepts of "security forces" and "law enforcement forces"]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 4. S. 47-53 [Ukrainian].
8. Klachko, V., Biliavets, S., Didenko, O., & Demianiuk, Yu. (2022). Stan, problemy ta perspektyvy transformatsii viiskovoi osvity v konteksti realizatsii standartiv NATO. [Current state, problems, and prospects for transforming military education in the context of implementing NATO standards]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi trykordonnoi sluzhby Ukrainy*. Serii: pedahohichni nauky. – Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences. Issue 28(1). 90–104 [Ukrainian].
9. Predytkevych, O. S. (2018). Formuvannia hotovnosti komandyriv viiskovykh pidrozdiliv Zbroinykh syl Ukrainy do pedahohichnoi fasylytatsii u systemi pisladyplomnoi osvity [Formation of readiness of commanders of military units of the Armed

Forces of Ukraine for pedagogical facilitation in the system of postgraduate education]: Candidate's thesis: 13.00.04. Khmelnytskyi. 314 s. [Ukrainian].

10. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21 chervnia 2018 roku № 2469-VIII [On the national security of Ukraine: Law of Ukraine dated June 21, 2018 No. 2469-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (data zvernennia: 15.05.2022). Zakon Ukrainy «Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy» № 2469-VIII [Law of Ukraine about the national security of Ukraine activity no. 2469-VIII]. (June 21, 2018). Retrieved from URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T182469.html (accessed 15 May 2022) [Ukrainian].

11. Reforma spetsialnoi osvity v sektori bezpeky ta oborony: yakykh zmin ochi kuvaty [Special education reform in the security and defense sector: what changes to expect]. Retrieved from URL: <https://armyinform.com.ua/2021/02/16/reforma-speczialnoyi-osvity-v-sektori-bezpeky-ta-oborony-yakyh-zmin-ochikuvaty/> (accessed 07 May 2022) [Ukrainian].

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.12\(185\).11](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.12(185).11)
УДК 796.322.088

Бондар А. А.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання та спорту
Вінницький торговельно - економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6051-1898>

Головкіна В. В.,
доктор філософії з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри фізичного виховання
Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, м. Вінниця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9912-7754>

Колос О. А.,
старший викладач кафедри фізичного виховання
Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2128-6514>

Дусь С. В.,
старший викладач кафедри спортивної медицини,
фізичного виховання та реабілітації
Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова, м. Вінниця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9805-8301>

ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ У ЗВО

У статті проаналізовано сучасні підходи до визначення впливу фізичних навантажень на психоемоційний стан студентської молоді у воєнний час у ЗВО. Завдяки використаним нами методів дослідження, таких як: метод мета-аналізу, методики для визначення психоемоційного стану, анкетування, методи математичної статистики. У дослідженнях взяли участь 60 студентів чоловічої статі віком 17-18 років I курсу, які навчаються на денній формі навчання. Нами були отримані данні та проведений порівняльний аналіз психоемоційного стану досліджуваних який дозволив визначити, що студенти які відносились до контрольної групи мають кращі показники: стресостійкості різняться на низькому (КГ-18%, ЕГ-7%) та високому (КГ-6%, ЕГ-13%) рівні, тривожності мають відмінність у низькому рівні у контрольній групі показники на 7 % більші ніж у експериментальній, отриманні данні рівня загального психологічного благополуччя різняться на високому рівні у контрольній групі цей показник на 11% вищий ніж у експериментальній. Судячи з отриманих даних можна зробити висновки, що студенти контрольної групи які частіше займаються фізичними навантаженнями мають більш стійкий психоемоційного стан.

Ключові слова: фізичне навантаження, психоемоційний стан, студенти.

Bondar Anna, Dus Sergey, Kolos Olena, Holovkina Viktoriia. Influence of physical students on the psycho-emotional state of students in higher education institutions. The article analyzes modern approaches to determining the impact of physical activity on the psycho-emotional state of student youth in wartime. Thanks to the research methods we used, such as: the meta-analysis method, methods for determining the psycho-emotional state, questionnaires, methods of mathematical statistics. We obtained and analyzed data on various psychological states of students. 60 male students aged 17-18 years of the first year, who study full-time, participated in the research. They were divided into control and experimental groups of 30 people each. We conducted a comparative analysis of the psycho-emotional state of the subjects, which allowed us to determine that students who belonged to the control group have better indicators: stress resistance differs at a low (CG-18%, EG-7%) and high (CG-6%, EG-13%) level, anxiety has a difference at a low level in the control group, the indicators are 7% higher than in the experimental one, the obtained data on the level of general psychological well-being differ at a high level in the control group, this indicator is 11% higher than in the experimental one. Judging by the data obtained, it can be concluded that students in the control group who are more often involved in physical activity have a more stable psycho-emotional state.

Key words: physical activity, psycho-emotional state, students.